

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

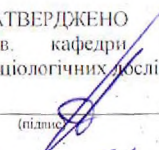
Кафедра методології та методів соціологічних досліджень

Розробник(и):

Горбачик А.П., к.ф.-м.н., доцент кафедри методології та методів соціологічних досліджень
Сальнікова С. А., к.соц.н., доцент кафедри методології та методів соціологічних досліджень

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри методології та методів
соціологічних досліджень

(підпис) Сидоров М.В.-С.
(прізвище та ініціали)

Протокол № 21 від « 28 » 08 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Використання електронних архівів соціальних даних

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень бакалавр
освітня програма «Соціологія»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання денна
Навчальний рік 2020/2021
Семестр 4
Кількість кредитів ECTS 4
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю іспит

Викладачі: Сальнікова С. А., Серeda O. C.

Пролонговано: на 2021/2022 н.р. « 31 » 08 2021 р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20 /20 . н.р. () « » 20 р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2020

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол від «28» серпня 2020 року № 1

Голова науково-методичної комісії Червінська Т. Г.

1. Мета дисципліни – ознайомити студентів з можливістю використання в дослідницькій та аналітичній роботі електронних архівів соціальних даних, включаючи архіви результатів соціологічних досліджень (кількісних та якісних); дані статистичних агенцій; глобальні (міжнародні) індекси та побудовані на них рейтинги країн, міст, регіонів; дані вітчизняних та міжнародних неурядових дослідницьких організацій тощо.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни: студенти мають бути знайомі з базовими методами аналізу даних (кількісних та якісних), а також із методологічними підходами та основними методами емпіричного соціологічного дослідження.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна «Використання електронних архівів соціальних даних» є дисципліною вільного вибору студентів у фаховій підготовці студентів за освітньою програмою «Соціологія» (Вибір з блоку № 1 «Прикладні соціологічні дослідження»). Вивчення дисципліни спрямовано на отримання студентами знань, навичок та компетенцій, необхідних для використання в дослідницькій та аналітичній роботі вмісту електронних архівів соціальних даних, включаючи архіви результатів соціологічних досліджень (кількісних та якісних); дані статистичних агенцій; глобальні (міжнародні) індекси та побудовані на них рейтинги країн, міст, регіонів; дані вітчизняних та міжнародних неурядових дослідницьких організацій тощо. Приділяється увага питанням пошуку даних в електронних архівах, особливостям підготовки до аналізу отриманих з архівів даних, специфіці та методам вторинного аналізу даних. Також розглядаються питання управління даними в емпіричних соціологічних проєктах та підготовки даних власного дослідження до розміщення в електронних архівах соціальних даних.

4. Завдання (навчальні цілі):

- Ознайомити з сучасними можливостями використання даних, розміщених в електронних архівах різного типу, для випадку проведення власного дослідження
- Навчити пошуку в Інтернет необхідних для власного дослідження даних
- Навчити поєднувати та готувати для аналізу відібрані з різних електронних джерел дані
- Представити основні особливості вторинного аналізу даних
- Представити основи планування управління даними у емпіричних соціологічних проєктах

Це спрямовано на формування наступних компетентностей:

- Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації (СК06)
- Вміння використовувати сучасні технології проведення досліджень, збору та аналізу соціальних даних (СК12)

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)			
	Результат навчання	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
1.1	Сучасні можливості використання для власного дослідження даних, розміщених в електронних архівах різного типу	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Усна доповідь	15
1.2	Основи планування управління даними у емпіричних соціологічних проєктах	Лекція, практичні заняття, самостійна робота, контрольна робота	Усна доповідь	20
1.3	Особливості вторинного аналізу даних	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Практичні завдання*	15

2.1	Здійснювати пошук в Інтернет необхідних для власного дослідження даних	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Практичні завдання*	30
2.2	Поєднувати та готувати до аналізу відібрані з різних електронних джерел дані	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Практичні завдання*	20

* у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)				
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2
Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації (PH07)	+	+	+	+	
Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури (PH08)		+			+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота (одна, є обов'язковою), PH1.1, PH1.2, PH2.1, PH2.2 – 8 балів / 10 балів.
2. Самостійна робота (одна, є обов'язковою), PH1.1, PH1.3, PH2.1, PH2.2 – 11 балів / 16 балів.
3. Виступ на практичному занятті PH1.1, PH1.2, PH1.3 – 17 балів / 34 бали.

- підсумкове оцінювання – іспит, PH1.1, PH1.2, PH1.3.

- умови допуску до підсумкового оцінювання:

Всі обов'язкові форми семестрового оцінювання мають бути складені з оцінкою, що є меншою ніж 60% від максимальної оцінки для відповідної форми оцінювання. Таким чином сумарна оцінка за всіма формами семестрового оцінювання має бути не менше ніж 36 балів (60% від максимальної оцінки у 60 балів). Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж критично-розрахунковий мінімум – 36 балів, повторне складання модульної контрольної роботи, виконання самостійної роботи і частини невиконаних раніше завдань для підготовки до практичних занять, є обов'язковим для одержання допуску до іспиту.

7.2 Організація оцінювання:

1. Контрольна робота – проводиться після опрацювання змісту теми 3.
2. Самостійна робота – виконується після опрацювання тем 4 і 5 та має бути представлена на кафедрі за 1 тиждень до початку сесії.
3. Робота на практичних заняттях (теми 1-5) – впродовж семестру.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

Номер та назва теми	Кількість годин		
	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота
1. Управління даними в соціальному дослідженні			
1. Архіви даних соціологічних досліджень в Інтернет	4	4	10
2. Депонування результатів соціологічного дослідження в електронному архіві	4	4	10
3. Міжнародні (глобальні) індекси як джерело інформації для соціологічних досліджень	8	10	12
2. Особливості аналізу даних з різних електронних джерел			
4. Особливості вторинного аналізу даних з архівів та інших джерел в Інтернет	4	8	14
5. Великі дані (big data): джерела генерації (створення), сфера застосування, методичні та методологічні проблеми використання	6	8	14
Всього годин	26	34	60

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – 26 год.

Практичні заняття - 34 год.

Самостійна робота - 60 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна

- Brittkov, V. & other (2010). *Social Informatics: Foundations, Methods, Prospects*. Ed. by N.Lapin, Moscow: KD "LIBROKOM", 216 p., (in Russian: Moscow: Editorial URSS, 2003, 216 p.), Part III, 128-209.
- Головаха, Є. І. (2000). Концептуальні та організаційно-методичні основи створення "Українського соціологічного архіву та банку даних соціальних досліджень". *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*, 1, 138–151.
- Горбачик, А. П. (2000). Архіви соціальних даних: цілі існування, форми роботи, проблеми створення. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*, 3, 130-144.
- Горбачик, О.А. (2009). Електронні банки соціологічних даних. *Український соціум*, 2(29), 14-21.
- Мурадян, Е. С., Титарь, И. А. (2010). Сравнительные международные исследования в Украине: доступ к бесценному. *СОЦИОПРОСТИР: междисциплинарный сборник научных работ по социологии и социальной работе*, 1, 143-155. http://www.sociology.kharkov.ua/images/socioprostir/magazine/1_2010/3_1.pdf
- Сальнікова, С., Мурадян, О., Сидоров, М. (2020). Міжнародні макросоціальні показники як аналітичні інструменти в соціології. *Соціологічні студії*, 2 (17), 41–54. DOI: 10.29038/2306-3971-2020-02-41-54
- Inter-university Consortium for Political and Social Research (ICPSR) (2012). *Guide to Social Science Data Preparation and Archiving: Best Practice Throughout the Data Life Cycle* (5th ed.). Ann Arbor, MI.
- Kiecolt, K., Nathan, L. (1985). *Secondary Analysis of Survey Data*. Sage.
- Smith, E. (2008). *Using Secondary Data in Educational and Social Research*, Open University Press.

- Strachan, A.L. (2017). *Methods of monitoring and evaluating local government performance*. GSDRC Helpdesk Research Report. Birmingham, UK: GSDRC, University of Birmingham. URL: https://gsdrc.org/wp-content/uploads/2018/03/ME_methods_for_local_governance.pdf
- Vartanian, T.P. (2011). *Secondary data analysis* (Pocket guides to social work research methods). Oxford University Press.

Додаткова

- Мурадян, Е. С., Титарь, И. А. (2011). Международные сравнительные исследования: «Барометр» и «Share». *СОЦИОПРОСТИР: междисциплинарный сборник научных работ по социологии и социальной работе*, 1(2), 111-120. http://www.sociology.kharkov.ua/images/socioprostir/magazine/2_2011/3_1.pdf
- Сальнікова, С. (2014). Благодійність населення східноєвропейських країн із радянським минулим. *Соціологічні студії*, 2(5), 39-45. <https://sociostudios.cenu.edu.ua/index.php/socio/article/view/106/82>
- Сальнікова, С., Тимчук, Т. (2017). Громадсько-політична активність населення європейських країн. *Соціологічні студії*, 1 (10), 26–35. <https://doi.org/10.29038/2306-3971-2017-01-26-35>
- Хом'як, А. (2015). Участь населення України у волонтерській та благодійницькій діяльності. *Соціологічні студії*, 2(7), 67-71. DOI: <https://doi.org/10.29038/2306-3971-2015-02-67-71>
- Sawyer S., Tyworth M. (2006). *Social Informatics: Principles, Theory, and Practice*. In: Berleur J., Nurminen M.L., Impagliazzo J. (eds) *Social Informatics: An Information Society for all?* In Remembrance of Rob Kling. HCC 2006. IFIP International Federation for Information Processing, vol 223, Springer, Boston, MA. https://doi.org/10.1007/978-0-387-37876-3_4 49-62. https://link.springer.com/content/pdf/10.1007%2F978-0-387-37876-3_4.pdf
- Smutny, Zdenek. (2016). Social informatics as a concept: Widening the discourse. *Journal of Information Science*, 42(5), 681-710. <https://doi.org/10.1177/0165555115608731>

10. Додаткові ресурси (за наявності)¹:

- Consortium of European Social Science Data Archives (CESSDA), <https://www.cessda.eu>
- Inter-university Consortium for Political and Social Research, www.icpsr.umich.edu
- European Social Survey, www.europeansocialsurvey.org
- European Values Study, <https://europeanvaluesstudy.eu/>
- International Social Survey Programme, <http://www.issp.org>
- Irish Social Science Data Archive (ISSDA), <https://www.ucd.ie/issda/>
- Norwegian centre for research data (NSD), <http://nsd.no/>
- Norwegian Social Science Data Services (NSD) in: Social Capital Gateway (SCG), <https://www.socialcapitalgateway.org/content/organization/norwegian-social-science-data-services-nsd>
- Transparency International, <https://www.transparency.org/en/research>
- World Values Survey, <http://www.worldvaluessurvey.org>

¹ Інтернет ресурси містять також актуальні станом на поточний рік публікації.